



JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 1. februar 2022
Kontor: Straffuldbyrdselskonto-
ret
Sagsbeh: Mikkel Hartz Reenberg
Sagsnr.: 2022-0030-7046
Dok.: 2309095

Endelig besvarelse af spørgsmål nr. 420 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 420 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. januar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 420 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere på Italiens fængselsregime efter artikel 41-bis, kendt på italiensk som "carcere duro", hvorefter justitsministeren kan opsætte et særligt hårdt fængselsregime for bandemedlemmer, der bl.a. forbyder telefonopkald, post, kommunikation med omverdenen og begrænser besøgsmulighederne, og redegøre for mulighederne for, at Danmark indfører et lignende fængselsregime for bandemedlemmer i danske fængsler?”

Svar:

1. Indledningsvis vil jeg gerne understrege, at bander og organiserede kriminelles voldelige og utryghedsskabende adfærd skal bekæmpes benhårdt. Regeringen overvejer løbende og i tæt dialog med bl.a. kriminalforsorgen, om der er behov for at styrke indsatsen yderligere.

Med flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 oprettes der bl.a. på den baggrund en ny sikkerhedsklasse 0, som skal skabe større sikkerhed for fængselspersonalet og de øvrige indsatte. De indsatte, der vil være målgruppen for sikkerhedsklasse 0, er særligt udfordrende indsatte, eksempelvis bandemedlemmer, som har udvist en sådan adfærd, at en række af deres rettigheder bør reduceres til et minimum.

2. Som anført i den foreløbige besvarelse af spørgsmålet af 10. januar 2022 har Justitsministeriet via Udenrigsministeriet til brug for besvarelsen af spørgsmålet iværksat en høring af de italienske myndigheder om de italienske regler, der omtales i spørgsmålet.

Om indholdet af fængselsregimet fremgår det af høringssvaret, at der er tale om et særligt hårdt og frihedsindskrænkende fængselsregime, som i praksis udmøntes gennem en række konkrete tiltag. Udgangspunktet er således, at den indsatte isoleres fuldstændigt fra de andre indsatte og omverdenen, således at den pågældende placeres i en enkeltmandscelle og ikke har adgang til fængslets fællesområder, ligesom den indsatte, afhængig af typen af forbrydelse, forventes at tilbringe tid ude i den frie luft i total isolation fra andre. Dertil begrænses den indsattes kontakt med ikke-kriminelle fra omverdenen, herunder vedkommendes familie. Den indsatte har således alene ret til én månedlig samtale af én times varighed med familiemedlemmer, der skal afholdes i afsikrede lokaler og ske uden fysisk kontakt med en glasvæg

mellem den indsatte og den eller de besøgende. I stedet for denne personlige samtale kan den indsatte efter de første seks måneder af sit fængselsophold benytte sig af retten til ét månedligt telefonopkald af maksimalt 10 minutters varighed, hvor samtalen bliver optaget. Generelt oplever den indsatte desuden begrænsninger i muligheden for ekstern kommunikation, der kan være underlagt streng kontrol med undtagelse af kontakt til f.eks. det italienske parlament eller vedkommendes forsvarsadvokat. Fængselsregimet har en ordinær varighed på fire år, og kan forlænges med to år ad gangen.

Det fremgår af høringssvaret, at der stilles to betingelser for anvendelse af fængselsregimet. Første betingelse vedrører lovovertrædelsens karakter, der skal være begået med henblik på terrorisme, undergravning af den demokratiske orden gennem voldshandlinger eller med det formål at fremme organiseret kriminalitet. I praksis bliver regimet næsten udelukkende anvendt over for lovovertrædere, der har tilknytning til mafiaorganisationer. Den anden betingelse har en mere subjektiv karakter og vedrører forhold, der kunne antyde tilknytning mellem den anklagede og en organiseret kriminel organisation eller en terrororganisation. Tilknytningsbeviset udledes som regel af to indikationer, hvor den ene er graden af operationel kapacitet på organisationens område, og den anden er den rolle som den pågældende person har i gruppen, f.eks. om der er tale om ledere eller personer tæt på den øverste ledelse i organisationen.

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der om de gældende regler for begrænsning af rocker- og bandemedlemmers mulighed for udgang, besøg, brevveksling og telefoni har oplyst følgende:

”Det følger af straffuldbyrdslovens § 46, stk. 3, at udgang ikke kan finde sted, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Det følger desuden af straffuldbyrdslovens § 51, stk. 4, at en indsat, som af politiet skønnes at have tilknytning til en rocker- eller bandegruppering, som udgangspunkt ikke har ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende

gruppe eller en anden tilsvarende gruppe, når den indsattes gruppering er i konflikt med en anden gruppering.

Det følger derudover af straffuldbyrddelseslovens § 53, stk. 1, at indsatte, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, som udgangspunkt skal have overværet deres besøg. Det bemærkes i den forbindelse, at institutionen i forbindelse med et overværet besøg i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 108 af 30. januar 2019 om adgangen til besøg mv. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen) vil kunne træffe afgørelse om, at besøget skal afbrydes, hvis det findes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at forebygge kriminalitet, jf. § 7, stk. 1.

Besøg af advokat omfattet af § 51, stk. 2, skal altid være uovervåget.

Med hensyn til mulighederne for at begrænse rocker- og bandemedlemmers ret til brevveksling fremgår det af straffuldbyrddelseslovens § 55, stk. 4, at breve til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal gennemlæses, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

En indsat, der får gennemlæst sine breve i medfør af § 55, stk. 4, vil skulle orienteres herom. Orientering af den indsatte kan dog undlades i indtil 4 uger i det omfang, formålet med gennemlæsningen ellers ville forspildes, jf. § 5 i bekendtgørelse nr. 110 af 30. januar 2019 om adgangen til brevveksling for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (brevbekendtgørelsen).

Det bemærkes, at i tilfælde, hvor gennemlæsning af et brev har fundet sted, kan brevet tilbageholdes af kriminalforsorgsområdet, hvis det af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme, af hensyn til at forebygge kriminalitet eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen ikke bør afsendes, jf. straffuldbyrddelseslovens § 55, stk. 6.

En indsat har efter straffuldbyrddelseslovens § 56, stk. 1, uanset bestemmelsen i lovens § 55, stk. 4, ret til ukontrolleret brevveksling med justitsministeren, direktøren for kriminalforsorgen, domstolene, herunder Den Særlige Klageret, Procesbevillingsnævnet, anklagemyndigheden og politiet, Folketingets

Ombudsmand, medlemmer af Folketinget, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Den Europæiske Torturkomité, FN's Menneskerettighedskommission, FN's Torturkomité og den advokat, der har været beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag.

Endvidere fremgår det af straffuldbyrdslovens § 57, stk. 4, at telefonsamtaler til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal optages, påhøres eller aflyttes, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet. Det fremgår af bestemmelsen, at såfremt samtalen optages, påhøres eller aflyttes, skal samtaleparterne forinden gøres bekendt hermed. Endvidere fremgår det af bestemmelsen, at optagelse af telefonsamtaler slettes senest 6 måneder efter, at de er foretaget.

En indsats telefonsamtaler med de personer og myndigheder m.v., som er nævnt i straffuldbyrdslovens § 56, stk. 1, jf. også opstillingen ovenfor, kan ikke optages, påhøres eller aflyttes. Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 57, stk. 6.”